

Spis treści

Wstęp. „Między nauką a literaturą”	5
Rozdział I. Włodzimierz Wołyński – miasto garnizonowe	24
Jozafat Kuncewicz – święty unita 26 • Elitarna włodzimierska podchorążówka 29 • Kawalerzysta Wojciech Żukrowski 38 • Kawalerski rapsod – czyli raz iść do szarży na takim koniu 39 • Włodzimierskie inspiracje Jerzego Antczaka 44 • Włodzimierski dom Antczaków 46 • Lincz na majorze Burtanie 50 • Naiwność i dramat generała Smorawińskiego 51 • Generalska kapitulacja 53 • Śmierć w Katyniu 56 • Antczakowie w Opolu 59 • Mistrz recytacji 61 • Bilet wizytowy Antczaka i Telewizji Polskiej 63 • Włodzimierscy nauczyciele 70 • Pierwszy rektor rzeszowskiej uczelni inżynierskiej 76 • Repatrianci z Włodzimierza Wołyńskiego 77 • Między Wołyniem, Białorusią i Warszawą 78	
Rozdział II. Sarny – torfowa stolica	83
Polska Linia Maginota 84 • Bunkier w Tynnem – poleska reduta Ordona 88 • Zakład Doświadczalny Uprawy Torfowisk 90 • Chamcowie 92 • Kuźnia profesorów-torfowców 94 • Klub Obywatelski 99 • Na Kresy „za karę” 101 • Sarny w okowach najeźdźców 105 • Stracony ząb, ale ocalone życie Józefa Bryka 107 • Zbrodnia w Parośli 111 • Relacja Antoniego Żarczyńskiego 114 • Sierociniec pod Maczuga Herkulesa 122 • Niewysłane listy 126 • Priselowie i Canowieccy 129 • Pecowie i Poznakowscy 130 • „Gejzer pomysłowości i fantazji” 133 • Prominentni sarnianie 140	
Rozdział III. Uściług – granica cywilizacji	143
„Anioł Pocieszyciel” 144 • Most pontonowy 145 • Igor Strawiński – mieszkaniec Uściługa 146 • Jak Strawiński nie został Polakiem 148 • Grób, którego nie ma 149 • Przyjaźń z Uściługa 150	
Rozdział IV. Mizocz – cukrowo-miodowe miasteczko	159
Chłuba Duninów-Karwickich 160 • Widok z werandy rezydencji w Mizocz 161 • Mizocz w obiektywie Reginy Szablowskiej 168 • Cukrownia Karwickich 169 • Sekrety rodziny Kořtów 173 • Zmiana nazwiska 177 • Z Mizocza do Wrocławia 178 • Osiecka, Młynarski, Kořta – „troje wieszczów polskiej piosenki artystycznej” 180 • „Imperium piosenki” – czas przeszły 182 • „Pamiętajcie o ogrodach” 183 • Liczył gwiazdy na mokrym asfalcie 187 • Opolski pomnik Jonasza Kořty 188 • Skandalista Iredyński 192 • Miodowe pasieki 194 • Krzysztof Hejke – piewca pszczelarstwa i bartnictwa 198 • Pszczelarz Mieczysław Świderski 201 • Repatriacja pszczół 204	
Rozdział V. Zdobunów – miasteczko na wołyńskim rozdrożu	207
Cementownia „Wołyń” 213 • Zagłada polskiego Zdobunowa 216 • Rodzina Tutinasów 217 • Wybitni zdobunowianie 223 • Dermań i Zastawie w relacji Sergiusza Mikulicza 230 • Cmentarzyk Kresowian w Tanzanii 234 • Z fortepianem do Opola. Kopijkowscy i Nietykiszowie 237 • Cmentarz w Ostrówkach 241 • Dzieło Leona Popka 243	
Rozdział VI. Ostróg – magnacka stolica	247
Latyfundium Ostrogskich 248 • „Filar prawosławia w Rzeczypospolitej” 249 • Kaprys Klio – trzy nagle, niespodziewane zgony i koniec rodu 251 • Mauzoleum Chodkiewiczów 252 • Fenomen Józefa Ignacego Kraszewskiego 253 • Gigantyczny posąg 254 • Zaborczy konkurenci 256 • Kapucyn Remigiusz Kranc 261 • Od ściany do ściany – „dekomunizacja” Świerczewskiego 264 • Retoryka lustratorów 269 • Tragiczni burmistrzowie 274 • unicestwienie polskiej elity w Ostrogu 278 • Rodzina Brezów 279 • Bogusław Litwiniec – twórca Teatru Kalambur 282 • Ostrogska diaspora 287 • Samobójca hrabia Piotr Mirkowicz 289 • Exodus z Ostroga na Ziemię Lubuską 290	
Rozdział VII. Berdyczów – pocztowe miasto	301
Berdyczowskie jarmarki 305 • „Wołyńska Jerozolima” 305 • Bankier Halperin – berdyczowski Rothschild 308 • Wspaniałość i upadek magazynów towarowych Maksymiliana Szafnagla 311 • Pożar cyrku w Berdyczowie 314 • Trzecie sławne sanktuarium Rzeczypospolitej 317 • Bastion konfederatów barskich 320 • Conrad-Korzeniowski – piewca honoru i wierności 322 • Bujne umysły Wołynia i Podola – Apollo i Conrad 324 • „Zaprzaniec, rusofil, dezertier narodowy” 329 • Polski biograf Conrada 333 • Opolski epizod w biografii Zdzisława Najdera 335 • Honoriusz Balzak w Berdyczowie 339 • Larysa Werwińska i jej przodkowie 342 • Polscy berdyczowianie w diasporze 345)	
Bibliografia	353
Indeks nazwisk	357